

3. Грубый, невоспитанный, не знающий или не признающий установленных правил поведения. Въжливой людей утѣшает, а невъжда и бга прогибывает. Сим. Послов., 212. XVII—XVIII вв.

4. Человек, не принадлежащий к клиру. Аще убо невъжда кто дѣлжънъ будеть (ἰδιώτης). Ефр. Корм., 752. XII в. —Ср. невъжда.

НЕВЪЖДА (НЕВЪЖДЯ), м. и ж. 1. *Небразованный, несведущий, неопытный человек, невежда.* Се же... чудо... видѣша... вся цркви, граждане и насељници... влкы и раби... прѣмудрии и невъждя (σοφοὶ καὶ ἰδιώται). Патерик Син., 147. XI в. Аще и невъжда есмъ, и вельми юна, и простъ обычай имамъ... но обаче разумѣхъ, яко поругати ми ся хотешпи. Кн. Степ., 7. XVI—XVII вв. ~ 1560 гг. Есть в правилахъ пишетъ повелѣваетъ исповѣдатися искусному простолюдину, нежели невъжди попу, паче же еретику. Ав. Кн. бес., 421. XVIII в. ~ 1675 г. || *Простак, глупец.* Рече къ Епифану единъ от ругателю: Прѣподобныи оче, рекыи, посѣти мъртваго, и покровъ повързъ на немъ. Епифанъ же слышавъ... съвѣлькъ еfenьдить въръже на одѣніе мъртвыца. Епифану же шествие творящу, рече главыи словеса къ творившому ся мъртву: Въстани, рече, брате, яко мимоиде уже невъжда (ό ιδιώτης). (Пов. о ж. Епиф.) Усп. сб., 275. XII—XIII вв.

2. *Непосвященный (в религиозные таинства).* Добрѣ они научени таинъ чистыя мълчаниемъ съпасати, ихъже бо ни видѣти подобаше невъждамъ (τοῖς ἀμοήτοις). Ефр. Корм., 526. XII в. —Ср. невъжда.

НЕВЪЖДЕСТВО см. невъждество

НЕВЪЖДНЫЙ, прил. 1. *Не знающий, заблуждающийся.* Скрѣбѣти могы о невъждынъхъ и болѧщихъ (ἀγνῶοις·ν). Панд. Ант. (Амф.), 75. XI в.

2. *Относящийся к частным лицам, т. е. к мирским, нецерковным людям.* Възбрањаемъ от чистительного образа на невъждыное прѣбывание прѣтварятъ манастыря (εἰς ιδιωτικὴν διαγωγὴν). Ефр. Корм., 755. XII в. —Ср. невъждныи.

НЕВЪЖДСТВЕННЫЙ, прил. Неискусный, неученый. Любовь твоа понуди мя начертати к тебѣ сие невъждственное послание. (Сл. мт. Дан.) Сб. Друж., 75. XVI в.

НЕВЪЖДСТВИЕ, с. *Проступки, совершенные по неведению.* Грѣхъ юности

моєя и невъждствия моего не помяни (ἀγνοίας). (Псал. XXIV, 7) Библ. Генн. 1499 г. —Ср. невъжество.

НЕВЪЖДСТВО и НЕВЪЖДЕСТВО, с. 1. *Невежество, неведение, незнание.* Охлащати безумынъхъ члкъ невъждство (ἀγνωσίαν). Панд. Ант. (Амф.), 75. XI в. Чядо, не азъ грѣшиши, но бѣ твой... да прощаєтъ тя отъ работы, да некъли и мене проститъ сътворшаго неправду въ невъждствѣ иже к тебѣ. Ч. Николы, I, 88. XVI в. ~ XI в. [Иконы] за простыхъ невъждество внесошася, да незнающии писания читати во образѣхъ честныхъ... таинство вѣры наша чести возможутъ. Сим. Пол. Бес., 44 об. XVIII в. ~ XVII в.

2. *Глупость, неразумие.* Невъждствомъ възгорится срдце юнаго, жезль и наказание далече от него (ἄνοια). (Притч. XXII, 16) Библ. Генн. 1499 г. —Ср. невъжество.

НЕВЪЖДЯ см. невъжда

НЕВЪЖДЕСТВЕННЬ, нареч. Неискусно, неумело, в соответствии с недостатком образованности. Якоже выше речеся нами вмалъ о сихъ, аще и грубъ и невъжественнъ. Г. Фирсов, 121. 1660 г.

НЕВЪЖДЕСТВЕННО, нареч. Невежественно. Невъжественно ('Αμαθέστατα. Indo-сте... 'Αμαθᾶς; ἀνεπιστρόμως, ἀπαδεύτως). Влх. Словарь, 37. XVII в.

НЕВЪЖДЕСТВЕННОЕ, с. Невежество. Отсelt богоизбранного стада Христова, за невъжественное мое, не возпаствую. Д. патр. Никона, 101. 1660 г.

НЕВЪЖДЕСТВЕННЫЙ и НЕВЪЖСТВЕННЫЙ (НЕВЪЖДЕСТВЕННЫ), прил. 1. *Не знающий, неученый.* Кацѣм образом труба вониющи во время рати и невъжественны въставят на супротивныхъ, тако стыя книги наставят на истину. Изм., 15. XVI в. ~ XIV—XV вв.

2. *Происходящий от незнания, невежества, грубости.* Афанасий же... мчника моляще прощеніе тому о невъжственныхъ согрѣшенияхъ испросити. ВМЧ, Апр. 22—30, 877. XVI в. Бесчеловѣчество невъжественное сотвориша ему. Ж. Герас. Б., 186 об. XVII в. ~ XVI в.

НЕВЪЖДЕСТВИЕ см. невъжество

НЕВЪЖДЕСТВО и НЕВЪЖСТВО (НЕВЪЖСТВО), с. 1. Незнание, неосведомленность. Ельма же невъжствъмъ безаконъное сътвори (ἀγνοία). Ефр. Корм., 539. XII в. Онъ же [Каин] мнѣвъ въпрошніе от невъжства быти, рече: не вѣмъ; еда стража брату моему есмъ азъ?